

Sremu. Najprej si je prerezal z britvijo goltanec in trebuh. To pa mu še ni bilo zadosti in se je vrgel s prerazanim goltanecem in trebuhom v vodnjak na dvorišču, kjer je povrh še utonil.

Hiša se je zrušila. V Sarajevu se je pred par dnevi sredi mesta zrušila enonadstropna hiša. Hiša je last bogatega židovskega trgovca, ki je bil tak skopuh, da ni pustil popraviti najmanjše stvari. Pravijo, da si bode sedaj sezidal novo. Denarja bo že imel na razpolago.

10 milijonska goljufija. Belgrajška policija je pred par dnevi razkrila zanimivo goljufijo. Trgovca Emilij Vasiljevič je poneverjal menice v velikem ter si na ta nepošten način pridobil 10 milijonsko premoženje. Ta posej je opravljal nad dve leti. Ob priključitvi preiskave so ugotovili njegovo imovino, ki znaša — 18.000 K. Ostalo svoje (i) je baje zapravil in z njo poravnal razne dolgove.

Priče, zglasite se! Leta 1915 je pešpolk št. 79 bivše avstro-ogrške armade prodril in prikorakal pred srbsko mesto Loznica. Imenovanemu polku je poveljeval nek polkovnik, čegar ime nam ni znano, toda ta polkovnik biva baje sedaj v naši državi. Temu polkovniku je prišlo na ušesa, da je vodnjak, ki se je nahajal pred mestecem, zastrupljen. Polkovnik je, ne da bi se bil poprej prepričal, je-li odgovarja ta vest resnici, kratkoma zaukazal, da je moral priti k njemu tamošnji pravoslavni duhovnik, katerega je brez vsakega dokaza obdolžil, češ, on je vodnjak zastrupil. To drzno trditev je duhovnik odločno zavrnil. Vsi navzoči častniki in vojaki so pač pričakovali, da bo polkovnik prisilil duhovnika, da bo moral izpiti kozarec vode iz dotičnega vodnjaka, kajti le na ta način bi se dala ugotoviti istinitost te vesti. Toda ne! Polkovnik je začel prav surovo vpiti in kričati ter zmerjati duhovnika. Končno je zaukazal polkovnik, da so morali vojaki takoj zvezati duhovnika in ga vreči v vodnjak, v katerem je utonil. Tudi ni veliko manjkalo, da ni zadela slična usoda še tudi nekega 8 let starega dečka, ki je v bližini pasel gosi. Rešil ga je polkovni zdravnik, ki pa ni več med živimi. Sploh je bil ta polkovnik prava zverina v človeški podobi. Popolnoma nedolžne ljudi, kot otroke, o ne-mogle starčke in ženske je lastnorčno streljal kakor zajce, s satanskim posmehom je nameril samokres na nedolžne žrtve in čim več jih je postrelil, tem boljše volje je bil. Ta rabelj se baje živi in sicer nekje v naši državi. Pozivamo častnike in moštvo pešpolka št. 79, ki je bilo priča grozodejstvom te zverine v človeški podobi, da nam javi ime tega polkovnika in vsa njegova zverinstva, ki jih je zagrešil na naših srbskih bratih.

Izjava. V Kmetijskem listu od dne 23. junija t. l. (št. 25) me prištevajo k pristašem Samostojne kmetijske stranke. Podpisani ugovarjam proti temu najodločnejše ter izjavljam, da sem bil za ostanem somišljenik Slov. ljudske stranke. Sv. Martin pri Vurbergu, dne 11. julija 1921. Martin Klampfer, župan.

Za Kmetisko zvezo so nabrali naši pristaši v Gornji Ponikvi 300 K. Priscija zahvala!

Gospodarstvo.

Desetmesečni kmetijsko-gospodinski tečaj v zavodu šolskih sester v Mariboru se prične dne 16. sept. t. l. Stan in oskrbo imajo gojenke v zavodu. Prošnje za sprejem je vložiti do 10. avgusta t. l. vodstvu kmetijsko-gospodinske šole v Mariboru. Prošnje se morajo priložiti: krstni list, domovnica, zdravniško spričevalo, odpustnica odnosno zadnje šolsko spričevalo, ter izjava staršev oziroma varuha, s katero se ti zavezujejo plačevati stroške šolanja. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Oskrbnina znaša mesečno 350 kron, razun tega mora vsaka gojenka letno prispevati še določeno množino živil. Radi pogojev prehrane in drugih podrobnosti se je obrniti na vodstvo kmetijsko-gospodinske šole v zavodu šolskih sester v Mariboru.

Čebelarji pozor! V nedeljo dne 17. julija po popoldanski službi božji (ob treh), bo pri Sv. Trojici v Slov. gor. čebelarski shod. Predaval bo naš znani rojak, potovalni učitelj, gospod Ivan Juranič. Shod se bo vršil v dvo-razni izobraževalnega društva; po shodu

bo praktičen pouk pri ulajaku na franciskanskem vrču. Prijatelji čebelic, pridite v obilnem številu!

Vinska letina in trgovina po drugod. V Avstriji pričakujejo dobro vinsko letino. Ker se imajo vinogradniki stare zaloge, je opaziti padanje vinskih cen. Za hi nižjeavstrijskega vina plačujejo 6500 do 7000 avstrijskih kron. — Na Madžarskem vlada v vinski trgovini stagnacija; promet z vinom je zaspal. 8—9% vino stane 1400 do 1500 madžarskih kron. Težka vina so mnogo dražja, ker jih je le malo v zalogi. — V Italiji počiva vinska trgovina. Pričakuje se dobra vinska letina. V Trstu se je razvila trgovina s španskimi vini. Mnogo španskih vin uvažajo tudi v Nemčiji. — V Nemčiji je trgovina z domačimi vini popolnoma zaspala.

Zrelo grozdje. V Splitu že prinašajo okoliški kmetje zrelo grozdje na trg. 1 kilogram stane 60 K. Ker ga prinašajo v velikih množinah, je cena že padla na 40 K.

Izvozna carina za živino. Za konje in kobile belgijske in noriške pasme v starosti nad tri leta je plačati 1600 K za glavo; žrebeta in mladi konji do treh let belgijske in noriške pasme 800 K za glavo; za konje, kobile, mlade konje in žrebeta ostalih pasem je plačati 1000 K. Goveda in bivoli: živa 1000 K za glavo, zaklana 800 K. Prašiči: živi do 50 kg teže so prosti, nad 50 kg 400 K za glavo; za 100 kg prešičjega mesa se mora plačati 200 K.

Poverjenstvo za kmetijstvo namerava nakupiti ob priliki prenovanj na Kranjskem in Stajerskem letošnje žrebičke in starejše žrebce toplokrvne in mrzlokrvne pasme za državno žrebitišče. Oziralo se bo le na prvovrstna žrebca z dokazanim rodov, nakar se konjerejci opozarjajo ter vabijo, da se polnoštevilo udeleže prejmovanj.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 8. julija 1921 se je pripeljalo 185 ščetinarjev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 20—24 K, polpitane svinje za zakol, 20—24 K, mladi prašiči 6—8 tednov stari kmd. 180 do 300 K, mladi prašiči do 3 mesce stari, 300—400 K, mladi prašiči za 1/2 leta stari 700—1000 K. Kupčija je bila živahna. Mladi prašiči so se večinoma razprodali.

Žitne cene. V Somboru stane meterski stot pšenice 1040—1050 K, in koruze 440—450 kron, ovsu sploh ni bilo. Popraševanje po koruzi je bilo zelo živahno. Ječmen je že zmlačen in tudi pšenica je že požeta. V mlinih je malo moke. V dobrem tednu bodo imeli mlinci že moko iz letošnje pšenice. Cena pšenični moki je precej poskočila. Toča je povzročila precej škode. Iz Dalmacije se poroča, da je deževno vreme letošnji žetvi v Dalmaciji zelo škodovalo, kajti žito je poleglo in je mnogo zrnja odpadlo. Trta kaže v Dalmaciji zelo ugodno.

Zeleni grah v Beogradu. V Beogradu stane kilogram zelenega graha — 80 K. To je že višek vse druginje. 1 kg zrnate kave iz Brazilije stane 72 K, 1 kg doma pridelanega graha pa 80 K.

Novo sladkorno rastlino so našli v Južni Ameriki. Rastlina vsebuje velike množine snovi, ki je saharinu zelo podobna. Nemški generalni konzul Günther, ki je to rastlino našel, poroča, da je sladkor, izdelan iz te rastline, tridesetkrat bolj sladak, kot navadni sladkor. Komad novega tega sladkorja v velikosti graha že zadostuje za eno čašo kave.

Hmelj. Žatec, Čehoslov. republ. dne 2. julija 1921. Neugodno vreme v prvi polovici meseca junija je zadrževalo hmeljsko rastlino v razvoju. Še le 8 dni imamo ugodnejše vreme, katero bo hmelju v prid. Stanje hmeljskih nasadov se sedaj lahko označi kot povoljno, nasadi že cvetijo, vendar je hmeljskemu cvetu stanovitno ugodno vreme neobhodno potrebno. V nekaterih nizkih legah se je vsled mraza hmeljska ušica zopet pomnožila in se je treba zoper njo braniti s škropljenjem. Dejstvo je, da se je stanje hmeljskih nasadov v primeru z onim meseca junija poslabšalo in da ni več upanja na dobro letino. Hmeljski trg je zadnje osem dni zopet nekoliko oživel in se je hmelj prodajal po 2000 2500 č. K za 50 kg. Konečno razpoloženje je zelo čvrsto, cene pa pomalem rasteče. — Zveza hmeljarskih društev.

Hmelj. Žatec, 7. julija 1921. Prve dni julija smo imeli toliko dežja,

da se je stanje v obče nekoliko zboljšalo. Neenakost hmeljskih nasadov se je nekoliko poravnala. Rastlina je dospela do vrha drogov, oziroma žic. Imamo poleg bujnih tudi precejšnji del v razvoju zaostalih vrtov. Vsled hladnih noči se je zopet začela širiti hmeljska ušica in hmeljarji so vnovič pričeli s škropljenjem — posebno pa v nizkih legah. Vendar pa upamo, da nam ušica ne bo povzročila izdatnega zmanjšanja letine. Dasi stanje v obče ni slabo, bodedo letos vendarle pridelali manj hmelja nego v minulem letu. Nujno bi rabili prav gorkega vremena, posebno pa toplih noči. — Spalter Land (Bavarsko), dne 5. julija 1921. Hmelj se ni zboljšal; v visokih legah je precej dober, v nizkih pa je skoraj uničen. Če ne pride skoraj toplo vreme, se bode naše upanje na leuno prav zmanjšalo. — Hersbruck (Bavarsko), dne 5. julija 1921. Pri severnih in severozahodnih vetrovih imamo prav hladne noči; vsled tega so se uši pomnožile v velikanskem številu. Tople noči so nujno potrebne. — Monakovo, 4. julija 1921. Stanje hmeljskih nasadov na Bavarskem koncem meseca junija se razreduje z 2-6 pri čemur pomeni 1 pravdobro, 2 dobro, 3 srednje dobro, 4 slabo, 5 prav slabo. Mrzlo vreme in uši uplivajo neugodno na hmeljsko rastlino.

Naša lesna trgovina in industrija.

Edino sredstvo, da povzdignemo vrednost našega denarja, je, da skušamo izvoziti kolikor le mogoče naših predmetov v druge države. Pri nas je les eden najvažnejših izvoznih predmetov. Leta 1919 smo mogli vsled silno pogrešne ministrske naredbe izvoziti samo majhno količino lesa. Predno je stopila v veljavo druga, nekoliko boljša naredba, se je les, ki je bil natovorjen na vagonih, silno pokvaril, tako, da ga niso marali pokupiti in so imeli naši lesni trgovci škodo. Škodo so pa imeli tudi lastniki gozdov, ker niso mogli spraviti svojega lesa v denar. Vrhutega so morali lesni trgovci po krivici plačati visoko ležarino za vagon. Med tem časom, ko smo pri nas čakali na boljšo naredbo iz Beograda, nas je s svojim lesom prehitela Rumunija, ki je vrgla iz Erdeljskega 40.000 vagonov lesa na tržiški lesni trg. Ako se upošteva da je romunski les izborne kakovosti in ker je romunska vlada do skrajnosti znižala izvozno carino za les ter tudi znižala tarife na železnicah, je umevno mogla uspešno tekmovali z našo lesno trgovino. Ta za našo lesno trgovino neugodni položaj sta izrabili še tudi Avstrija in Čehoslovaška. Ti dve državi sta stavili na lesnem trgu tako ugodne ponudbe, da je bil izvoz našega lesa hipno ustavljen. Avstrija in Čehoslovaška sta izvozno carino za les znižale za 50%, dočim je naša vlada carino in železniške tarife zvišala za 100 do 200%. Umevno, da vsled te popolnoma pogrešene gospodarske politike naše vlade ni našel naš les nobenega odjemalca v ino-vestru. Ne čudimo se torej, ako sedaj naša lesna trgovina skorodane popolnoma počiva. Vsled visoke carine in vsled neprimerno visokih železniških tarifov ne moremo izvažati niti drv za kurjavo, čeprav jih nam preostaja vsako leto za 20.000 do 25.000 vagonov. Naša vlada bo morala hočeš v-češ znižati carino za les ter tudi odrediti, da se bo plačala voznina za les samo po eni skali in sicer po kilometražni od postaje dogovora do postaje razkladanja. Žalibog se v Beogradu v trgovski politiki ne brigajo za izkustva, ki prihajajo k nam iz drugih držav, znanati bi se morali po vzgledu Dunaja, Varšave, Trsta in Franko broda, kjer imajo vsakih 14 dni neke posebne lesne borze, na katerih delajo sklepe za lesno trgovino. Lesna trgovina in industrija je za naše blagostanje tihke važnosti, da bi morala vlada sklicati nekaj shod ali anketo naših lesnih trgovcev in industrijalcev na katerem bi se obravnavale vse v lesno trgovino spadajoče zadeve. Prejsem bi bilo nujno potrebno, da se neizudoma znižajo carinski in železniški izvozni tarifi za les, ukiniti bi se moral obrniti in prometni davek na les, pospešiti bi se moralo carinsko postopanje in ukiniti bi se morala ležarina z lesom natovorjenih vagonov, ki ča-

ka, na zacarinjenje. Ako hoče naša država povzdigniti vrednost našega denarja, ako hoče povzdigniti našo lesno trgovino, da si zasigura novih virov državnih dohodkov, mora nemudoma ukreniti vse potrebno, da naš les zopet pride do svoje veljave na svetovnem lesnem trgu.

Lesne cene za Slovenijo koncem junija. Hrastovi plohi 1. razr. 1100 do 2200 K, 2. razr. 700—900 K, za furnir 2600—3400 K, hrastov rezani les (sur doses) 3000 K, (sur quartier) 4000 K, hrastove deske do 50 mm do 3000 K, hrastovi trami nad 50 mm obrobljeni do 3400 K, frizi za izvoz do 2500 K, bukov plohi 1. razr. 300 K, bukov rezan les parjen 1200—2000 K, surov 1. razr. 1000—1200 K, javorjevi plohi 1. razr. do 1100 K, jesenovi plohi 1. razr. do 1600 K.

Druge države znajo, naša neli Čehoslovakom je mnogo ležeče na tem, da kolikor mogoče povzdignejo svojo že itak razvito lesno trgovino. Čehoslovaški lesni trgovci zahtevajo ukinitje izvozne carine na les, Čehoslovaška finančna oblast izjavlja, da sicer ne more čisto odpraviti lesne izvozne carine, pač pa jo je znatno znižala in zagotavlja lesne trgovce, da jo še bo bolj v kar najkrajšem času.

Znižanje lesne izvozne takse na Čehoslovakem: Na Čehoslovakem so bile znižane izvozne pristojbine s 1. julijem t. l. in znašajo sedaj za 10 ton: 1. Za rezano jelovino, ki se izvažata v Francosko, v Švico, in Holandsko, v Belgijo, na Angleško, v Italijo iz I. Češke, Moravske in Šlezije K 450—; II. iz zahodne Slovaške K 350—; III. iz vzhodne Slovaške K 150—; IV. iz Karpatske Rusije K 100—; izvozna taksa za rezano jelovino, ki se izvažata iz Šlezije in severne Moravske v Italijo, znaša K 350—. 2. Za bukov rezan les v prej omenjene države I. K 350—; II. K 250—; III. K 150—; IV. K 54—. 3. Rezana jelovina na Ogrsko in v Jugoslavijo iz krajev južno od Žihme K 100—, iz krajev severno od Žihme K 100—. 4. Bukov rezan les na Ogersko in v Jugoslavijo I. in II. K 200—; III. K 100—. 5. Rezana jelovina na Nemško in Dansko: I. K 450—; II. K 350—; III. K 200—; IV. K 100—. 6. Doge K 1000—. 7. Kurivo K 80—. 8. VINOGRADNI KOLI K 200—. 9. Železniški pragi za komad: iz Češke, Moravske in Šlezije K 8—, iz Slovaške K 5—, iz karpatske Rusije K 3—. Izvoz bukovih železniških pragov bo dovoljen šele tedaj, ko bodo državne železnice krile svojo potrebo. 10. Hrastovi pragi špecijskih dimenzij K 1000—. 11. Jelov okrogel les iz Češke, Moravske in Šlezije 1000 kron. 12. Okrogel bukov les K 900—. 13. Jamski les K 700—.

Nov premoženik. V selu Prilepi, (okrog čačanski, Srbija), so odkrili bogate zaloge črnega premoga. Prva plast se nahaja 15 m pod površino zemlje.

Veljavnost poštne dopisnice ljubljanske izdaje podaljšana. Poštne dopisnice ljubljanske izdaje z natisnjeno znamko po 15 par (osvobojenec s pretrgano verigo) so zopet veljavne ter ostanejo v prometu, dokler se vse ne porabijo. Razume se, da je treba na te dopisnice nalepiti še znamko za 10 par ker znaša, kot je bilo že svoječasno razglašeno, pristojbina za dopisnice v tuzemstvu 25 par.

Novi drobiž iz papirja, ki se ga izdelali v Zagrebu, bodo izdali v promet. Bankovci veljajo 25 par ali 1 K. Državne blagajne in posamezniki morajo sprejemati ta zakoniti drobiž do zneska 25 din.

Dopisi.

Slov. Bistrica. Dne 30. junija t. l. so v nesli različni časopisi pretresljivo vprašali, da bo tobak kakor tudi cigarete in smodke s 1. julijem že zopet dražji. Moj Bog, kolikokrat pa še hoče monopolska tobakna uprava in pa slavni finančni minister cene tem izdelkom zvišati? Kje neki je dobil poduk g. finančni minister in kam je hodil v šolo, da zna v vsakem oziru tako spretno navijati cene. Vsak hip prinesejo časopisi vesti, da je država nakupila strašansko dosti tobaka; enkrat v Afriki, v Aziji, zopet v Braziliji in nekod tudi v Sibiriji; pišejo pa tudi, da se bodo v Sloveniji dobili letos velkanske množine tobaknega prazja, ker je zemlja za gojitve tobaka le-

ko ugodna. Saj je prav; potem bodo bene zopet padle. V Slovenski Bistrici pač n' tobaka, tako trdijo ljudje, in g. Omerzu, ki obratujejo v prazni stavci z mešanim blagom, tobačni trakti brez tobaka, so obenem tudi glavni založnik praznih tobačnih zabojev, imajo tudi pravico prodaje kolekov in drugih vrednot, katerih pa skoro nikdar n' imajo. Kaj je to? Če prideš po tobak, se ti odgovori: Se ni bila „la-suga“ in tedaj „Habe die Ehre.“ Po nedeljah in praznikih je štacuna, v kateri se nahaja tobačna trafik, zaprta. Tako je bila zaprta tudi na praznik sv. Petra in Pavla. Preletal sem vse tobačne trafike nikjer ni bilo mo-góče dobiti tobaka in šel sem domov. V četrtek po Petrovem se zopet podam v mesto in dobil sem za silo en slab pakček, v katerem je pa bilo precej neke bele tvarine. Pomešal sem ga do-ma z bukovim listjem in hajd v pipo; seveda ni bilo kaj posebnega, pa za silo še vrag muhe žre. Napočil je dan 1. julija, t. j. tisti usodepolni dan, ko je postal tobak že dražji. Sedaj so ga pa imeli stric Omerzu koj na ceste in ga vendar niso pripeljali z avtomobilom? Znanji trafikantje se pritožujejo, da dobijo skrajno skrčene množine tobaka. Za božjo voljo, kje vendar fi-či ta zedostatek? G. Omerzu, ako ne morete dobiti vam predpisane množine tobaka, prepustite ta kšeft dra-gim, ki imajo več časa, se bodo za to stvar bolje zanimali. Sicer so pa v Slo-veniji vsi tobačni izdelki vzlic visoki ceni tako slabi kot nikjer drugje. Na-še ljudstvo se pa bo temu nepotrebne-mu, za življenje jako škodljivemu to-baku tudi počasi odvadilo.

Hajdina. Dan posebnega veselja je bil za našo župnijo 2. julij, ker smo imeli sv. birmo. Knezoškof se je pri-peljal v našo župnijo dne 1. julija po-poldne. Na meji župnije ga je pričako-valo 135 domačih jezdecov v narodni noši. V imenu vseh je pozdravil nad-pastirja g. Fr. Pintarič načelnik požarne brambe. Vse vasi do farne cerkve so bile praznično oblečene in v slavolokih, katerih je bilo 9. Pri kapeli sv. Martina blizu farne cerkve je bila zbrana duhovščina, učiteljstvo obeh šol, šolska mladina iz Hajdine in Brega in velika množica vernega ljudstva. Bir-mancev je bilo v naši fari 402.

Velika nedelja. Pri nas imamo vzornega nadučitelja. Piše se Preindl. Ta gospod se je sprl radi neke kože s šolsko služkinjo in ta mu je pri tej pri-liki povedala nekaj gorkih v obraz. Vsled tega je nadučitelj šolskemu slugi in njegovi ženi odpovedal službo. Ko sta ta dva prišla 30. junija šolo pome-tat, jima pride nasproti gospod Preindl, jima veli, naj se takoj odstranita. Sluga in žena pa izjavita, da sta službo od-povedala šolskemu načelniku do 31. av-gusta in do tedaj jo hočeta tudi opravljati. Tedaj pa potegne nadučitelj re-volver in pravi: Če se takoj ne odstra-nita, ustrelim! Seveda sta šla. Nad tem se zgražajo ljudje. Kaj pa pravi k temu višja šolska oblast?

St. Vid pri Ptuj. Lepo razmere vladajo in krilatijo na naši šoli. Uči-teljstvo na naši šoli se briga le samo za sokolsko vzgojo in sokolsko himno, da bi se pa otroci pridružili tudi kaj za življenje potrebnega, to jim je pa de-

veta briga. Mi katoliški starsi od St. Vida pa pravimo, da Sokol nikakor ni merodajen za življenje, ampak drugi sokolski predmeti, kateri se zanemari-jo na račun sokolskega petja in pre-kobicevanja. Ako učiteljstvo ne bode kmalu poskrbelo za pravo umsko vz-gojo in se le oklepalo telesne sokols-ke, si bomo morali krščansko čuteči starši napraviti sami red, ker gospod nadzornik Flere in dr. Pirkmajer kot sokolaša in demokrata ga gotovo ne bosta.

Ormož. Policajdemokrat dimnikar Rakuša v Ormožu preganja kmete, ker mu ne prepuščajo dimnikov v čiščenje. Kar 15 kmetov iz ormoške okolice je na enkrat naznanil okrajnemu glav-arstvu zaradi nevarnosti proti ognju. Kmetje pa pravijo, da znajo sami boljše zmetati dimnike, kot Rakuša in njegovi fanteki. Zgodilo se je, da je firma Ra-kuša očistila dimnik, a že drugi dan so se vnele saje. Takih slučajev je za-dosti. Kmet je zabrusil Rakuši v obraz, da mu ni potrebno si domišljevati, da zna gospod boljše zmetati nego kmet. Pa ravno klerikalne dimnike hoče Ra-kuša zmetati, za liberalne in samostojne se še niti ne zmenji, čeravno pravi, da je zmetanje dimnikov nadstrankarsko delo. Ves čas vojske so si kmetje, njih žene ali sinovi sami zmetali dimnike, ker Rakuše ni bilo doma; — njegova mati je pobrala k večjemu penez pa špeh in kruh, pa je bilo vse dobro. Danes je že zato drugače, ker gre za bakšiš, brez katerega se ne da gospoda »špilati«. Kmetje dobro znamo, odkod veter veje in si bomo to zapomnili. Če se naseli med nami še drugi dimnikar, Rakuša gotovo ne bo več igral vloge policajdemokrata. — Kmet.

Dobrna pri Celju. Javno vprašamo načelnika S. K. S. za Dobrno, Janeza Korenak, kmeta iz Vrbe, če je še pri-staš S. K. S. ali ni več. On je namreč do zdaj dvakrat popolnoma vedoma, pri popolni zavesti podpisal, da je pri-staš Kmetске zveze. Prvič je to naredil, ko je stranka od svojih pristavev od-bornikov terjala podpis, da se kot od-borniki Kmetске zveze izjavijo. Tedaj je bil črtan, ker smo to smatrali za — neumnost. Ko pa je naše okrajno glav-arstvo uradno zahtevalo, da se vsak obč. odbornik izjavi, za katero stranko da je, je znova podpisal našo. List za S. K. S. je šel prazen na glavarstvo, ker je vseh 16 odbornikov se podpisalo za Kmetsko zvezo. Nadalje je on pod-pisal tudi izjavo za nedeljivo Slovenijo in popolno avtonomijo. Zdaj pa ne S. K. S., ne S. L. S., ne kr. okr. glav-arstvo ne ve, kaj je to za en »Janez« Korenak. Čujte, postanite toliko pošten, da držite, kar podpisete, ali pa da ne podpisujete, česar niste, sicer ste pravi znak samostojne nesamostojnosti. — Franc Ramšak, kmet na St. Joštu je po lastnem prepričanju zapustil Samostojno in prestopil s prepričanjem in tudi uradno nazaj k Kmetiski zvezi, vsled česar ga zdaj zopet vse visoko spoštuje.

Orlovski vestnik.

o Okrožna prireditve celjskega or-lovskega okrožja v Rimskih toplicah za dne 17. julija t. m. je preložena radi tehničnih ovir na 7. avgusta 1921. — Predsednik.

t I. Prleški orlovski tabór v Ptuj. Dne 31. junija t. l. se vrši v Ptuj I. prleški orlovski tabor. Ta velika obeta-joča prireditev, ki jo pripravlja posebni pripravljalni odbor, bo nekaka manifes-tacija naše krščanske misli. Javna tele-vadba se bo vršila pri podružnici sve-tega Ozbalta ob Ljutomerski cesti, ve-lika veselica pa bo v Ljudskem vrtu. Za omenjeni tabor vlada povsod veli-kansko zanimanje. Udeležila se bodo te prireditve vsa okoliška naša društva, orlovski odseki in ostale organizacije. Upamo, da se bo tudi kmetsko prebi-valstvo iz bližnje in daljne okolice v obilnem številu udeležilo prelepe mani-festacijske prireditve. Udeležencem iz daljnih krajev svetujemo, da se prijavijo pisмено pripravljalnemu odboru, ki bo poskrbel za hrano in prenočišče. Pri-dite vsi na I. orlovski tabor! Pokazimo, da je ptujski okraj v krščanskem tabo-ru! Natančnejše objave prinesemo pri-hodnjič. Bog živi!

Razgled po svetu.

t Koliko otrok se rodi v Pragi na teden? V Pragi se rodi v enem tednu povprečno 240—247 otrok.

t Čuden človek. Praški listi poro-čajo o zelo čudnem mladeniču, ki se postavlja ob vogalih obljudenih ulic ter prosi za mile darove. Kadar se mu do-zdeva, da ima že dovolj denarja, izgine v bližnjo lekarno ter si nakupi nekaj takozv. eterja, močno duhteče tekočine, ki človeka omami. Nato odide domov, leže v posteljo, namoči robec v eter in ga potisne pod nos. Eter ga omami, mladenič zaspí in v spanju prepeva razne pesmi. Čim se prebudi, odide zopet na ulico, da prosi... Tako živi iz dneva v dan. Ljudje pravijo, da ne pozna drugih potreb razen etra. Ako ga policija odda v zapore in mu zmanj-ka etra, je uničen. Rešila bi ga edino-le bolnica.

t Žalosten ples. V Gornji Šleziji se ljudje ne morejo razveseljevati. V ne-kem gornješlezkem mestecu so ne-davno priredili ples. Ljudje so si pač zaželeli malo zabave, ker jih je večno vojskovanje zmučilo. Toda komaj so se telesa po taktu godbe malo razgrela, se je vsipala skozi okno hotela svinčena toča iz cevi nemške strojnice. Godba je ponehala takoj. Ko so se udeleženci plesa spogledali, so ugotovili 10 mrtvih in 61 ranjenih. Pač veselo-žalostna smrt!

t Vzgoja otrok v Nemčiji. Nemška zbornica je sprejela zakon o vzgoji otrok. Ta zakon določa, da je verska vzgoja otrok odvisna od volje in pro-stege sporazuma staršev. Ta prosta volja in sporazum se moreta poljubno vsak čas spremeniti in preklicati ter sploh neha s smrtjo očeta ali matere. Ako se pa oče in mati kakega otroka glede verske vzgoje svojih otrok ne sporazumeta, odločajo posebni predpisi, toda, dokler nista ločena in dokler ži-vita v zakonu, ne sme ne oče in ne mati spremeniti otrokovega veroizpovedanja. Ko je pa otrok dovršil 14. leto svoje starosti, si sme sam določiti svoje veroizpovedanje. Ta zakon je bil sprejet proti glasovom katoliških po-slancev. Ta zabloda verske nestrpnosti bo povzročila, da bodo otroci brezver-skih staršev ostali brez vsakega ver-skega pouka, kajti na stotisoče takih

staršev bo proglasilo svoje otroke za brezkonfesionalne ali brezverske, le da jim ne bo treba prisostvovati verskemu pouku v šoli in cerkvi.

t Čuden slepar. V mestu Erlangen na Nemškem so te dni izročili sodišču nekega 31 let starega Grubeita, ki se je sam pobahal, da je imel v svojem življenju nič manj kot 14 nevest. Romal je iz mesta v mesto in se izdajal kot sin premožnih staršev. Povsod se je seznanil s kako premožno vdovo ali gospodično, kateri je obetal zakon, pri tem ji pa izvebil večje vsote denarja, nakar jo je skrivaj popihal na kak drug kraj, kjer je vnovič nadaljeval svoj po-sel, dokler ga ni končno zasačila roka pravice.

t Čudna smrt. V Hullu je zadela francoskega konzula M. Boya srčna kap. To bi ne bilo bogve kaj posebnega, ako bi smrt v tem slučaju ne bila dokazala, da je veasih tudi trpko-na-gajiva. M. Boy se je razgovarjal po telefonu s svojim sorodnikom. Slednji ga je vprašal: „Kako ti je?“ Konzul mu je odgovoril: „Dobro!“ — in se v tem trenutku zgrudil mrtven na tla.

t Neznosno vročino imajo te dni v ameriških zedinjenih državah. Vročina je zahtevala mnogo smrtnih slučajev vsled solnčarice, ki si posebno izbira svoje žrtve med gosto naseljenim de-lavstvom. Ljudje hitijo do rek, da bi se ohladili, a baš pri tem vrvenju in po-rivanju po vodi jih je že veliko utonilo. Oblasti se trudijo na vse moči, da bi ljudem omogočile bivanje na prostem in ohlajenje. Pri mnogih je povzročila vročina tudi blaznost.

t Slovensko naselbino v Pueblu v Ameriki uničila povodenj. Smo že po-ročali v „Gospodarju“, da je razsaja-jo mesca junija po Severni Ameriki strašno neurje. V mestu Pueblu je bi-la precej velika in bogata slovenska naselbina. Mesto Pueblu in osobito pa še slovensko naselbino je preplavila sloveska povodenj. Dež in osobito to-ča je bila tako debela in je padala s tako silo, da je prebijala strehe, po-bijala ljudi in živino. Začasa neurja je bila popolna tema in v temi je za-velo mesto goreti kar na petih krajih. Voda je naraščala dva dni in dosegla višino 15 čevljev. Ljudje so bežali iz mesta na bližnje hribe, a tudi tam, kjer je segala voda do prs. Slovensko naselbino je valovje čisto odplavilo in jo odneslo bogzna kam. Koliko Slo-vencev je zgubilo življenje v valovih, še do danes ni dognano.

t Velikanski top. Vojna je že dav-no končana, toda ljudje se po svetu še vedno bavijo z izumevanjem novih boj-nih sredstev. Tako n. pr. je angleški iznajditelj John Temple izumil nov top, ki zamore s posebnim razstrelivom po-gnati 5000 kg težko granato na daljavo 500 kilometrov. Granata bi po njegovih računih preplula v zraku 10 kilometrov na sekundo. Kakor se nam dozdeva cela stvar nekoliko neverjetna, je ven-darle mogoče, da človeški duh ustvari po tolikih izkušnjah in zanimivih iz-najdbah tudi to morilno orožje, ki bi vsekakor presegalo vse dosežanje to-pove.

t Kolera je izbruhnila v donski po-krajini v Rusiji. Begunci pripovedujejo, da zahteva ta strašna bolezen v Rostovu vsak dan 400—500 žrtev.

LJUDSKA IZOBRAZBA.

Dekliški vrtec.

Dolgo vrsto let je ostal dekl. vrtec neobdelan. Zarastlo je že prek in prek grmičje in plevel. Seveda se to ni zgo-dilo po krivdi naših vzornih slovenskih mladenk. Vojska nam je vzela »Naš Dom«, z njim pa tudi dekliški vrtec. Sedaj imamo namesto »Našega Doma« nov prostor v Slovenskem Gospodarju pod zaglavjem »Ljudska izobrazba« v manjši obliki, a dekliški vrtec bo imel vedno ravno toliko prostora na razpo-lago kot poprej v boljših časih. Našim vrlim slovenskim mladenkam se nika-kor nočemo zameriti, ker smo trdno prepričani, da bodo v svobodni Jugosla-viji še bolj marljivo okopavale in nego-vale svoj vrtec. Zato pozivljamo vse Lizike, Pepce, Trezike, Micike, da se

hitro oglasijo in nam pridejo pomagat obdelovat naš vrtec z isto navdušeno-stjo kakor so jo imele nekdanj. Pokazite nam, če ste še tako prožnega duha, če še vas prevevajo tako brhke misli in čustva, kakor nekdanj. Seveda, so nam tudi nove dopisovalke dobrodošle.

Na delo!

Zelo sem se zazveselila, ko ste mi sporočili g. urednik, da se zopet obnovi mladinski kotiček iz »Gospodarja«. Ze toliko let nismo imele dekleta nobene prilike povedati svojih misli. Povsod je med nami delo zaostalo. Izobraže-valna društva, dekliške zveze nimajo rednih sestankov in predavanj. Parkrat na leto še pridejo skupaj, da izvolijo odbore, potem pa vse spi. Zato je skrajni čas, da zopet začnemo z izobra-

zevalnim delom. Tok časa zahteva še posebno dandanes, da ženstvo ne zao-staja za moškimi. Zato nam je treba izobrazbe, da bomo v vsakem oziru enakovredne z moškimi. Vendar mora-mo paziti, da se ne osmešimo kot opice, če bi v vsem hotele posnemati moške. Zato hočemo stopiti na lastne noge, hočemo v našem dekliškem vrtcu po-kazati, kaj same znamo. Zato se zanašam na vašo pomoč, drage sestre in pozdravljam s krepkim »Bog živi!«

Anica L.

Materinstvo in gospodinjstvo.

Kdor želi slovenskemu narodu srečo, mora dati dobre matere in gospodinje. Dobrih mater in gospodinj potrebujemo

bolj kot sigurnih igralk, imenitnih go-vornic in prožnih telovadkinj, čeravno igralk, govornice in telovadkinje tudi zelo spoštujemo. Zato svetujem, da se pri našem društvenem delovanju po-sebno ozira na poklic žene, na mate-rinstvo in gospodinjstvo. Vzgoja skr-bnih in vzornih mater in gospodinj bodi prava naloga naših ženskih društev. Res! Marsikatero dedke ne bo vstopilo v zakonski stan, ne bo postala gospo-dinja, vendar je boljše, da jih pet ali deset dobro pripravimo na prevažni materinski poklic, četudi ne bodo vanj stopile, kakor pa da bi se nahajala le ena, ki bi vstopila brez pravega mate-terinstva v zakon. Poučna predavanja o vzgoji bodo vsem koristila, kajti ni na svetu žene ali dekleta, ki bi v tem ali onem oziru ne vplivala vzgojno po-sredno ali neposredno na svojo okolico